

se af militær straffelov fra byret til landsret uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Denne bestemmelse afviger fra retsplejelovens almindelige regler. Det skyldes, at den gældende bestemmelse forudsætter, at sager om overtrædelse af militær straffelov behandles som statsadvokatsager. Dette begreb er imidlertid forladt i retsplejeloven, og der er derfor intet grundlag for at opretholde særlige ankeregler vedrørende domme om overtrædelse af militær straffelov.

Den gældende bestemmelse i § 23, stk. 2, er derfor udeladt af lovforslaget.

Der henvises til betænkningen, siderne 333 - 334.

4.12. Militær retsplejelov § 24

§ 24 indeholder en bestemmelse om, at rettergangschefen er straffuldbyrdende myndighed i militære straffesager. I overensstemmelse med forslaget om at den militære anklagemyndighed i det hele skal varetage behandlingen af militære straffesager, henlægges denne opgave til den militære anklagemyndighed.

Bestemmelsen er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Der henvises til betænkningen, side 334.

4.13. Militær retsplejelov § 25

§ 25, stk. 1, indeholder en særregel om sagsomkostninger i tilfælde, hvor et strafpålæg indbringes for retten efter § 34 i militær retsplejelov. Som det fremgår ovenfor under punkt 3.2. foreslås militære chefers adgang til at pålægge visse straffe ophævet. Bestemmelsen i § 25, stk. 1, er herefter overflødig.

Efter § 25, stk. 2, kan omkostningsansvaret i en militær straffesag "begrænses, hvor dette findes rimeligt". Der er ikke kendskab til sager, hvor denne bestemmelse er blevet anvendt, og bestemmelsen skønnes derfor ikke nødvendig. Om en domfældt i en militær straffesag skal betale sagens omkostninger, herunder et eventuelt forsvarersalær, må herefter afgøres efter de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 91, der gælder for straffesager i øvrigt.

Bestemmelsen er derfor udeladt af lovforslaget.

Der henvises til betænkningen, side 334.

4.14. Militær retsplejelov § 26

§ 26 indeholder en bestemmelse om muligheden for at udsætte afsoningen af en frihedsstraf idømt under en borgerlig straffesag, når den dømte er indkaldt til aftjening af værnepligt, men endnu ikke har påbegyndt afsoningen.

Bestemmelsen er udeladt af lovforslaget, da den ikke skønnes relevant i militær retsplejelov. En tilsvarende bestemmelse må i stedet forventes indarbejdet i

de administrative bestemmelser, som påregnes udstedt af forsvarsministeren med hjemmel i lovforslagets § 7, stk. 4.

Der henvises til betænkningen, side 335.

4.15. Militær retsplejelov §§ 27 og 28

Disse bestemmelser indeholder regler om forhørsretter. § 27 giver regler om nedsættelse af forhørsretter på orlogsskibe og om forhørsrettens sammensætning. § 28 indeholder en bemyndigelse til forsvarsministeren til at sætte tilsvarende regler i kraft for enheder af forsvaret stationeret i Grønland eller uden for landets grænser, jf. stk. 1, og adgang til at bestemme, at reglerne i § 27 finder anvendelse på militære straffesager i krigstid, jf. stk. 2.

Det er ikke ganske klart, hvilke retsskridt en forhørsret efter § 27 kan tage stilling til. Bestemmelsen nævner, at "kan en sags undersøgelse ikke udsættes", kan der foretages "forundersøgelse" og "enkeltstående retshandlinger". Enkeltstående retshandlinger må antages at omfatte især straffeprocessuelle efterforskningsskridt, f.eks. afhøring af sigtede og vidner, og at godkende foretagelse af ransagning og beslaglæggelse, legemsindgreb etc. Det er derimod ikke ganske klart, om bestemmelsen også giver mulighed for at træffe bestemmelse om varetægtsfængsling af en sigtet.

Ifølge det oplyste har bestemmelsen ikke været anvendt med henblik på at tage stilling til en begæring om varetægtsfængsling af en sigtet. Bestemmelsen har i praksis været anvendt i tilfælde, hvor der til brug for en verserende retssag skulle optages indenretlig vidneforklaring af personer, som i længere tid var forhindret i at møde i retten på land på grund af tjeneste i et orlogsskib. Bestemmelsen har efter det oplyste været anvendt senest nogle gange i 1950'erne under militære enheders ophold i Grønland.

§ 27 er historisk begrundet i de manglende muligheder for orlogsskibe på togt for fra rum sø at nå havn med henblik på at få foretaget nødvendige retsskridt efter retsplejeloven. Selv om udviklingen navnlig i sidste halvdel af forrige århundrede generelt har forøget antallet af samfærdselsmidler og deres hurtighed, må det antages, at behovet for særregler er mere aktuelt i dag end i 1919, da bestemmelsen blev indført. I forhold til 1973, da bestemmelsen sidst blev revideret, gør langt flere danske soldater tjeneste i udlandet som følge af forsvarets øgede internationale engagement. Denne tjeneste finder sted, hvor repatriering af personel med henblik på at foretage nødvendige retsskridt kan være udelukket på grund af situationen i området. Det må derfor antages, at det praktiske behov for at